

Voorwoord bij het leerlingenboek

Deel 1 van AMV Compleet mocht op veel bijval rekenen. Meer stimulans hadden wij niet nodig om deel 2 uit te werken. Wij danken trouwens voor de vele positieve reacties en de constructieve opmerkingen.

Aan het concept is niets gewijzigd.

De bijgevoegde CD bevat minder voorbeelden dan in deel 1, maar er is gekozen voor twee versies: één met en één zonder de zanglijn.

Vergeet niet om de theoriebladen van jaar één mee te nemen in deze kافت.

De voorbeelden komen net als in deel 1 uit een divers landschap. Ze zijn tevens een uitnodiging om integrale versies op te zoeken en te beluisteren.

Voor de gehooroefeningen is nog steeds een verbeterlijn voorzien. De ritmische passages in het zangdeel kunnen op verschillende manieren uitgevoerd worden. Je leerkracht zal je ongetwijfeld voldoende suggesties geven, inclusief pottendeksels en zingende zagen ☺.

Als afzonderlijke opdracht zijn de ritmische oefeningen genoteerd in traditionele notenkoppen. Als onderdeel van een zangles zijn de notenkoppen om optische redenen genoteerd als kruisjes (maar dat zijn de slagwerkers onder jullie al lang gewoon).

De uitnodiging om te reageren op deze uitgave blijft van kracht: de auteurs kijken er naar uit.

Augustus 2010

Tinne en Ronny

AMV COMPLEET

AUTEURS : TINNE DE GROOT EN RONNY PLOVIE

CD OPNAME : JOHAN DE MAEYER

ILLUSTRATIES : TIM ACKE

LAYOUT : RIK VERCRUYSE

© GOLDEN RIVER MUSIC

GOLDEN RIVER MUSIC

KORTE HAAGSTRAAT 13

(B) 9200 DENDERMONDE

TEL/FAX (+32)(0)52 22 11 87

E-MAIL : GOLDENRIVERMUSIC@SKYNET.BE

WWW.GOLDENRIVERMUSIC.BE

INHOUD

A. THEORIE

B. ZANGLESSEN EN RITMISCHE OEFENINGEN

C. GEHOOR

D. OEFENINGEN

- Herhaling : Do groot – la klein
Sol groot – mi klein
Fa groot – re klein
Letterbenaming van de noten
- Herhaling maatsoorten $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{4}{4}$ $\frac{6}{8}$
- Snelle syncope :

- Grote tertstoonladders tot 5# en 5b
- Kleine tertstoonladders tot 5# en 5b
- Modulatie
- Kleine tertstoonladders : de 3 wendingen
- Ritmes in $\frac{6}{8}$:

- Herhaling grote, kleine en reine intervallen
Grote en kleine sext
Grote en kleine septiem
Complementaire intervallen
- Herhaling
- Vormleer : voorzin / nazin
- in $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ en C
- De maat C en $\frac{3}{8}$
- Grote en kleine drieklanken en de omkeringen
- De maat $\frac{3}{8}$ en $\frac{3}{4}$
- Ritmes in $\frac{6}{8}$:
- Ritmes in $\frac{6}{8}$:
- Vormleer : Rondo
- Laddervreemde noten
- Tegentijden
- Herhaling
- in $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ en $\frac{4}{4}$
- Ritenuito / Accelerando
- Ritmes in $\frac{6}{8}$ en $\frac{3}{8}$:
- Piu mosso – meno mosso – tempo primo
- in $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ en $\frac{4}{4}$
- in $\frac{2}{4}$ $\frac{3}{4}$ en $\frac{4}{4}$
- Vormleer : Thema + variatie
- Herhaling
- Overzichten: - Italiaanse woorden
- ritmetabel
- toonladders en drieklanken
- intervallen

Voor do groot wordt dit dan :

LES 7. DE KLEINE TERTSTOONLADDERS: DE 3 WENDINGEN

Naast grote tertstoonladders bespraken we ook reeds de kleine tertstoonladders. Kenmerkend aan de kleine tertstoonladder (of mineur-toonladder) is de kleine terts op de grondtoon. Vandaar de naam : kleine tertstoonladder. In de grote tertstoonladder kennen we maar één vorm, in de kleine tertstoonladder bespreken we 3 vormen of wendingen,

1. De eenvoudigste vorm van de kleine tertstoonladder is de **antieke** kleine tertstoonladder, ook wel de **natuurlijke** wending of vorm genoemd. Dit is de oorspronkelijke vorm, zoals we die zagen in A.M.V. Compleet, deel 1. Kenmerken : halve tonen tussen II – III en V – VI

Als voorbeeld van de antieke wending geven we de Engelse Carol
"God rest you merry gentlemen"

God rest you mer - ry gen - tle - men, let no - thing you dis - may. Re -
mem - ber Christ our Sa - viour, was born on Christ - mas day. To
save us all from Sa - tan's power when we were gone a - stray. And it's
ti - dings of com - fort and joy, com - fort and joy. And it's
ti - - - dings of com - - - fort and joy.

2. De tweede vorm van de kleine tertstoonladder die we bespreken, is de **harmonische** kleine tertstoonladder. In deze vorm wordt de VII^{de} toontrap verhoogd met een halve toon. De halve tonen liggen dan tussen : II – III, V – VI en VII – VIII. Kenmerkend is de anderhalve toon tussen de VI^{de} en de VII^{de} toontrap.

Als voorbeeld de 40ste symfonie KV¹ 550 van Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791). In het kader merk je de verhoogde VII gevolgd door de gewone VI.

3. De derde vorm die we bespreken is de **melodische** kleine tertstoonladder. Hier wordt zowel de VI^{de} als de VII^{de} noot met een halve toon verhoogd.

Over de dalende vorm van de melodische kleine tertstoonladder bestaat nogal wat discussie.

- 1) Melodisch dalend : VI^{de} en VII^{de} toontrap blijven verhoogd
- 2) Melodisch dalend : VI^{de} en VII^{de} toontrap zoals in de antieke wending
- 3) Melodisch dalend bestaat niet

Wij houden het echter bij de 1ste stelling. Hieronder het thema van de fuga BWV 554 uit de Acht kleine Preluden en Fugen voor orgel van J.S.Bach. In het kader zie je VI en VII verhoogd, zowel stijgend als dalend.

Thema van de fuga BWV 554 uit de Acht kleine Preluden en Fugen voor orgel van J.S.Bach

In Flow my tears van John Dowland (ca 1563-1626) komen zowel antieke als melodische wending voor (zie de plaatsen met sol en/of fa).

Flow my tears, fall from your springs! Ex - iled for e - ver, let me mourn; where
night's black - bird her sad in - fa-my sings, There let me live for - lorn.

¹ KV staat voor Köchelverzeichnis. Ludwig Alois Ferdinand Ritter von Köchel (1800-1877) maakte een eerste chronologie van de werken van Mozart. In 1862 was de catalogus klaar.

Samengevat :

Grote tertstoonladder : - Begint met een grote terts
- Halve tonen tussen III – IV en VII – VIII

Kleine tertstoonladder : - Begint met een kleine terts
- 3 vormen / wendingen :

- antieke of natuurlijke wending : halve tonen tussen II – III en V – VI
- harmonische wending : 7de noot wordt verhoogd met een halve toon : halve tonen tussen II – III, V – VI en VII – VIII. Anderhalve toon tussen de VI^{de} en VII^{de} toontrap
- melodische wending : 6de en 7de noot worden verhoogd met een halve toon : halve tonen tussen II – III en VII – VIII

Opmerking :

- in de antieke of natuurlijke wending spreken we van een ondertonica bij de VII^{de} toontrap.
- in de harmonische en melodische wending spreken we van een leidtoon of leidnoot bij de VII^{de} toontrap
- de wijzigingstekens die we toevoegen in de harmonische of melodische wending worden bij de noot zelf geplaatst, niet aan de sleutel. De voortekening blijft dus ongewijzigd. melodische wending worden bij de noot zelf geplaatst, niet aan de sleutel. De voortekening blijft dus ongewijzigd.

Wolfgang Amadeus Mozart (1756 –1791) heette eigenlijk Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart. Hij was componist, pianist, violist en dirigent. Mozart was een wonderkind dat op jonge leeftijd een aantal instrumenten kon bespelen en kon componeren. Reeds op jonge leeftijd heeft hij hoogstaand werk gecomponeerd. In 1782 trouwde hij met Constanze Weber, ze kregen 6 kinderen van wie er slechts 2 volwassen werden. Mozart wordt als een van de belangrijkste en meest invloedrijke componisten beschouwd. Zijn werk heeft veel invloed gehad op latere componisten, onder andere Ludwig van Beethoven en Johannes Brahms. Zijn bekendste werken zijn ongetwijfeld de opera's Don Giovanni, die Zauberflöte en La Nozze di Figaro, verder zijn Requiem en pianosonates.

LES 16. RITMES IN $\frac{6}{8}$:

De maat $\frac{6}{8}$ heeft – zoals eerder vermeld – twee tellen die elk de waarde hebben van een gepunteerde kwartnoot () of van drie achtste noten – () - cfr. les 8

Elk van deze achtste noten kan gesplitst worden in twee zestiende noten.

Als we in het volgende ritme de twee eerste noten aan elkaar koppelen d.m.v. een koppelteken, kunnen we dat ook schrijven als volgt :

Voorbeeld : thema van de Gigue¹ uit Partita V BWV 829 voor klavecimbel van J.S.Bach

¹ Een Gigue is een snelle dans die een suite (=een opeenvolging van dansen) afsluit. Een andere term voor suite is Partita. De 6 partite voor klavecimbel vormen het in 1731 gepubliceerde Clavier-Übung I van J.S.Bach. Ze werden in zijn Leipziger periode geschreven.

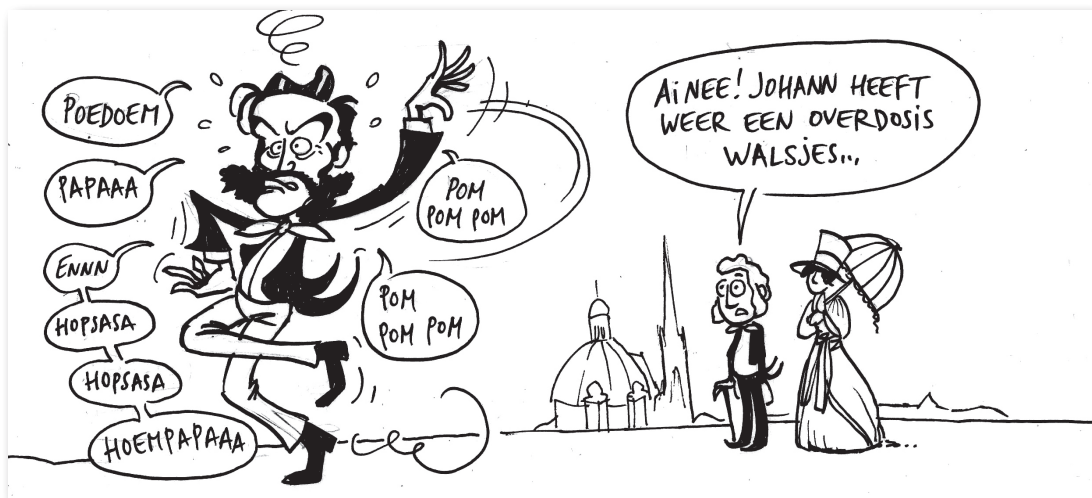
LES 24. RITMES IN 6/8 EN 3/8 :

Als we in het volgende ritme de tweede en de derde noot aan elkaar koppelen d.m.v. een koppelteken, kunnen we dat ook schrijven als volgt :

Hierdoor verschuift het accent naar de lange noot.

Als voorbeeld enkele maten uit de Introduction van Künstlerleben op. 316 van Johann Strauss uit 1867:

LES 25. PIU MOSSO / MENO MOSSO / TEMPO PRIMO

Piu mosso (of juist: più mosso) betekent letterlijk "meer bewogen". Het tempo is dus sneller dan voorheen. De term komt voor vanaf het classicisme, maar wordt veelvuldig gebruikt in de romantiek.

Het tegenovergestelde is **meno mosso**, wat letterlijk "minder bewogen" betekent; men bedoelt hiermee een trager tempo.

Met de term **tempo primo** geeft men aan dat men terug het eerste tempo dient te hernemen.

LES 1

A)

 CD N° 1

Musical score for exercise A, 2/4 time signature, three staves. Dynamics: *mf*, *f*, *p*, *mf*.

B)

 CD N° 2

Musical score for exercise B, 6/8 time signature, two staves.

C)

Musical score for exercise C, 2/4 time signature, three staves. Dynamics: *klappen*, *D.C. al Fine*.

LES 9

A)

♩ = 76

Musical score for section A, consisting of five staves. The first two staves are in treble clef, and the last three are in bass clef. The music is in 2/4 time. The first staff starts with a *mf* dynamic. The third staff includes the instruction "KLAPPEN" above the notes and "*f subito*" below. The fifth staff ends with a *mf* dynamic.

B)

 CD N° 17

♩ = 56

Musical score for section B, consisting of five staves. The first two staves are in treble clef, and the last three are in bass clef. The music is in 6/8 time. The first staff has a slur over the first two measures. The second staff has a slur over the first four measures and the instruction "SOLO" above. The third staff has the instruction "TUTTI" above. The fourth staff has the instruction "SOLO" above. The fifth staff has the instruction "TUTTI" above.

C)

Cantabile

mp

molto rit.

D)

 CD N° 33

Vivace

Samba

Musical score for Samba, featuring a piano accompaniment and a melodic line in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#). The score is divided into two systems. The first system consists of four staves: a bass line with a forte (*f*) dynamic, a melodic line with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, a second bass line with a forte (*f*) dynamic, and a second melodic line with a mezzo-forte (*mf*) dynamic. The second system also consists of four staves: a bass line with a forte (*f*) dynamic, a melodic line with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, a second bass line with a forte (*f*) dynamic, and a second melodic line with a mezzo-forte (*mf*) dynamic that concludes with a fortissimo (*ff*) dynamic.

C)

Andante

Musical score for Andante, featuring a piano accompaniment and a melodic line in treble clef with a key signature of two flats (Bb and Eb). The score is divided into two systems. The first system consists of three staves: a melodic line starting with a piano (*p*) dynamic, a piano accompaniment, and a second melodic line. The second system consists of three staves: a melodic line with a mezzo-forte (*mf*) dynamic, a piano accompaniment, and a second melodic line that concludes with a *molto rit.* (ritardando) instruction.

LES 28

A)

 CD n° 37

Variaties op 'Folie d'Espagne'

Adagio

FINALE Allegro

B) MELO-RITMISCH DICTEE

Four blank musical staves in 3/4 time signature, arranged in two pairs. Each staff is divided into four measures by vertical bar lines.

LES 7

A) INVULDICTEE

Two musical staves. The first staff has a treble clef and a whole note scale: C4, D4, E4, F4, G4, A4, B4. The second staff has a treble clef, a key signature of two flats (B-flat and E-flat), and a whole note scale: B3, C4, D4, E4, F4, G4, A4.

B) KLANKENDICTEE

A musical staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notes are: C4, D4, E4, F#4, G4, A4, B4, C5. Below the staff, there are 'X' marks indicating rhythm: X X X X X X X, followed by a bar line, then X X X X X X.

LES 18

A) Rondo: het refrein is gegeven

Musical notation for exercise A, consisting of five staves. The first, third, and fifth staves contain the same melodic line, each preceded by a box labeled 'R'. The second and fourth staves are empty, representing the 'B' section of the rondo. The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 4/4.

B) Rondo: het refrein is gegeven

Musical notation for exercise B, consisting of five staves. The first, third, and fifth staves contain the same melodic line, each preceded by a box labeled 'R'. The second and fourth staves are empty, representing the 'B' section of the rondo. The key signature has three sharps (F#, C#, G#), and the time signature is 4/4.

LES 19

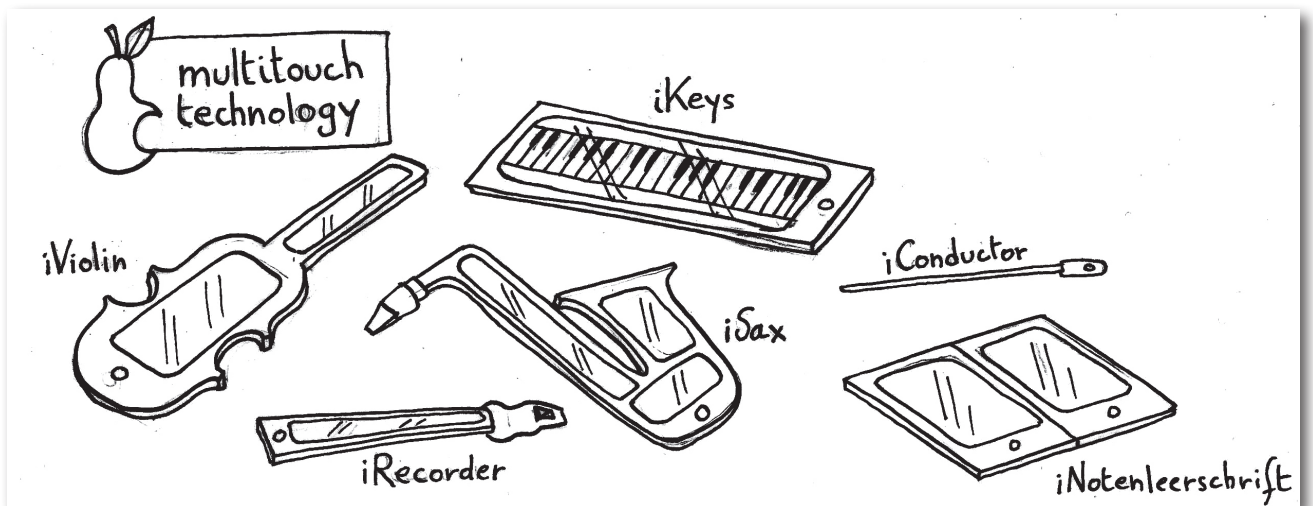
A) MELO-RITMISCH DICTEE

Four sets of empty musical staves, each consisting of a treble clef and a 2/4 time signature, provided for melo-rhythmic dictation.

B) INVULDICTEE: VUL DE WIJZIGINGSTEKENS IN:

Vul de wijzigingstekens aan in onderstaand voorbeeld.

Two musical staves in 2/4 time, featuring a key signature of one flat (B-flat). The first staff contains a quarter rest, followed by a quarter note, a beamed eighth note pair, a quarter note, a triplet of eighth notes, a dotted quarter note, and another triplet of eighth notes. The second staff contains a quarter note, a quarter rest, a quarter note, a beamed eighth note pair, a quarter note, a triplet of eighth notes, a dotted quarter note, and a quarter rest. Change signs (a vertical line with a horizontal bar) are placed above the notes in the triplet sections of both staves.

LES 29

A) HERKENNINGSDICTEE

Hoor je een prime, kwart, kwint of octaaf?

1

5

2

6

3

7

4

8

B) HERKENNINGSDICTEE

Hoor je een een kleine of grote secunde, terts, sext of septiem?

1

5

2

6

3

7

4

8

C) HERKENNINGSDICTEE

Hoor je een grote of kleine drieklank?

1

5

2

6

3

7

4

8

LES 4

A) Bepaal de voortekening van:

- a. Mi groot:
- b. Re \flat groot:
- c. La groot:
- d. Mi \flat groot:
- e. Fa groot:

B) Bepaal de toonaard:

- a. 2 \sharp =
- b. 5 \flat =
- c. 1 \sharp =
- d. 4 \flat =
- e. 2 \flat =

LES 5

A) Zoek de aanverwante toonaard:

- a. De aanverwante toonaard van re groot =
- b. De aanverwante toonaard van fa klein =
- c. De aanverwante toonaard van mi \flat groot =
- d. De aanverwante toonaard van do \sharp klein =
- e. De aanverwante toonaard van re klein =

B) Vul aan:

Voortekening	Grote tertstoonladder	Kleine tertstoonladder
	Sol groot	
		Fa \sharp klein
2 \flat		
	Re \flat groot	

LES 18

A)

Hieronder staat het Rondo uit 1784 van Ludwig van Beethoven (1770-1827).
Duid de eerste voor- en nazin aan. Wat voor soort nazin is dit ?
Duid het refrein aan.

Bron: http://imslp.info/files/imglnks/usimg/b/b0/IMSLP12824-Beethoven_woo49_Rondo_in_A.pdf

R O N D O

(113) 1

für das Pianoforte
von

Beethovens Werke.

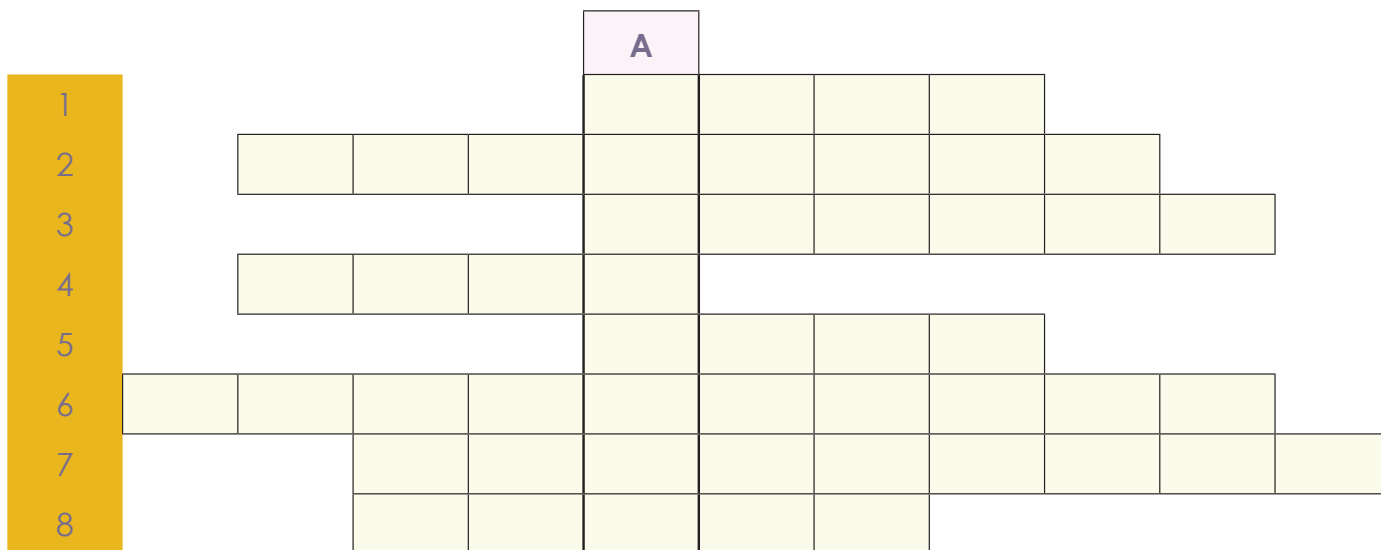
L. VAN BEETHOVEN.

Serie 18. N° 196.

Allegretto.

LES 25

Los de kruiswoordraadsels op en ontdek twee nieuwe instrumenten :

A. Dit instrument werd ontwikkeld door de Belg Jan Van Kelst . Het is een gitaar en basgitaar in één en ziet er uit als een piano met gitaarsnaren.

1. Staccato
2. Vertragen
3. Gebonden
4. Dans in driekwartsmaat, vb An der schönen blauen Donau
5. Aantal tellen die een halve noot duurt in een tweekwartsmaat
6. Eerste tempo hernemen
7. Minder bewogen
8. Largo

LES 28

Thema

VAR. V

VAR. VI

Ah! Vous dirai-je, Maman KV 265

VAR. VII

VAR. VIII

p

Hiernaast staan de eerste acht maten van de variaties op *Ah! Vous dirai-je, Maman* KV 265 uit 1778 van Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791).

VAR. XII

VAR. XIII

A) Beschrijf de variatietechniek die Mozart gebruikte in variatie 5. Hoe noemt men het ritmisch fenomeen van de laatste vier maten in de rechterhand?

.....

B) Beschrijf de variatietechniek van variatie 6. Enkel vanuit de rechterhand gezien: wat is het eerste akkoord (alsook de ligging) ? Wat is de derde akkoordgreep (ligging) en de zesde akkoordgreep (ligging) ?

.....

C) Wat gebeurt er in variatie 7?

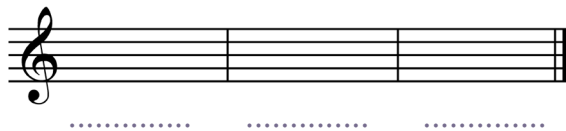
.....

D) Wat is de belangrijkste wijziging in de laatste variatie?

.....

D)

Schrijf de drieklank uit maat één linkerhand met omkeringen en becijfering:

E)

Hoe verklaar je de onvolledige beginmaat ?

.....

F)

Schrijf de melodie van de rechterhand over in $\frac{3}{8}$ en $\frac{3}{4}$:

5

